

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 242 «Туризм»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «**Напрями удосконалення діяльності просторово
орієнтованих туроператорів на ринку Південно-Східної Європи (на
прикладі ТОВ «Аврора і К»»**»
(назва теми)

Виконавець:

студент 47 групи факультету міжнародної
економіки

Петкова О. В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Павлоцький В. Я.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми кваліфікаційної роботи обумовлена високим рівнем конкуренції на туристичному ринку, що в свою чергу дає поштовх для пошуку, розробки та впровадження нового та нетипового для туристичних підприємств асортименту товарів та послуг заради успішного функціонування на туристичному ринку в умовах ринкової економіки.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні можливостей підвищення ефективності діяльності туристичного оператора «Аврора і К», шляхом проектування нового виїзного туру культурно-пізнавального та подієвого спрямування та розширення асортименту послуг туроператора.

Завдання дослідження:

- описати основи функціонування системи туристичної діяльності в Україні та закордоном;
- розглянути різні типи, категорії, види та способи організації туристичної діяльності, їх особливості та взаємозв'язки, існуючі класифікації та перспективи розвитку;
- дослідити особливості формування та просування турів до країн Південно-Східної Європи;
- проаналізувати фінансові результати діяльності туристичного підприємства «Аврора і К» за 2019-2021 рр.;
- запропонувати шляхи удосконалення та підвищення ефективності господарської діяльності туроператора за рахунок впровадження нового туру «Балканська троянда»;
- обґрунтувати ефективність розробки нового туру.

Об'єктом дослідження є теоретичні та практичні аспекти підвищення ефективності туристичної діяльності на ринку спеціалізованого туризму.

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є підвищення економічних показників господарської діяльності ТОВ «Аврора і К» шляхом проектування нового виїзного просторово-спеціалізованого туру.

Методами дослідження є сукупність науково-теоретичних положень та спеціальних економічних методів. Для здійснення даного дослідження були використані методи теоретичного узагальнення та статистичного аналізу. Для обробки статистичного аналізу використовувався табличний редактор Excel та програми побудови діаграм.

Інформаційну базу дослідження склали нормативно-правові акти України, фінансова і статистична звітність ТОВ «Аврора і К», класичні та сучасні дослідження в області вивчення питань підвищення ефективності діяльності туристичних підприємств, Інтернет-джерела, статті з фахових періодичних видань, а також науково-практичні видання та навчальні посібники вітчизняних і зарубіжних авторів: Герасименко В.Г., Любіцева О.О., Пуцентейло П.Р., Кифяк В.Ф., Дідковська Л.Г., Кузьмін О.Є. та інші науковці.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (38 найменувань) та 2-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 73 сторінки. Основний зміст викладено на 58 сторінках. Робота містить 17 таблиць, 10 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні засади проектування спеціалізованих турів**» визначено напрями спеціалізації туроператорів на вітчизняному та світовому ринках, наведено рейтинг найбільших туроператорів з виїзного туризму за останні роки. Визначено поняття просторово-спеціалізованого туру, наведені особливості проектування таких турів.

У другому розділі *«Аналіз основної господарської діяльності ТОВ «Аврора і К»»* наведено загальну організаційно-економічну характеристику туристичного підприємства «Аврора і К», проаналізовано фінансово-господарську діяльність ТОВ «Аврора і К» за 2019-2021 роки.

У третьому розділі *«Пропозиції із підвищення ефективності туроператорської діяльності ТОВ «Аврора і К»»* запропоновано проектування та впровадження нового туристичного продукту «Балканська троянда», проведено калькуляцію майбутнього туру, обґрунтовано економічну доцільність впровадження нового туру для туристичного підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Високий рівень конкуренції на туристичному ринку потребує пошуку, розробки та впровадження нового для туристичних підприємств асортименту товарів та послуг заради подальшого успішного функціонування. Перспективною вважається розробка просторово-орієнтованих турів. Ці тури мають низку специфічних характеристик, які відрізняють їх від масового туризму, серед яких: організація турів виключно з побажань певної групи туристів (індивідуальний туризм), відвідування нових, невідомих для українського туриста дестинацій тощо. В Україні недостатньо уваги приділяється саме організації просторово-орієнтованих турів, як внутрішнього, так і виїзного спрямування.

2. На сьогоднішній день розвиток туризму в Україні стримується наслідками пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19) та збройною агресією Росії проти України. Ще однією обставиною, яка перешкоджає розвитку туризму, є недостатня обізнаність населення про наявність на туристичному ринку туроператорів, які організують спеціалізовані тури.

3. Просторово-спеціалізованим вважається тур, програма якого покликана реалізувати специфічні запити туристів під час подорожі, відвідування об'єкту. Туристи, що купують спеціалізований тур, виїжджають з метою вивчення специфічних особливостей того чи іншого регіону. В рамках спеціалізованого туру особливу увагу приділяють питанням, пов'язаним з вивченням культури, природи місця відвідування, а також з професійними і різного виду спортивно-туристськими інтересами мандрівників. Науковці розрізняють наступні види спеціалізованого туризму: рекреаційний, діловий, екологічний, спортивний туризм та інші.

4. Туристичний оператор «Аврора і К» успішно функціонує на ринку туристичних послуг, спеціалізуючись на лікувально-оздоровчих та культурно-пізнавальних турах, переважно по країнах Південно-Східної Європи. Фінансова звітність підприємства за поточний рік показує задовільні результати, які незначно перевищують показники, що були отримані у 2020 році. Через пандемію коронавірусної хвороби (COVID-19), у 2020 році туристичне підприємство понесло значні збитки у розмірі 113,3 тис. грн., але вже у 2021 році чистий прибуток становив 3,2 тис. грн. Підприємство має можливості збільшити прибутковість за рахунок розширення асортименту туристичних послуг та впровадження нових турів.

5. Туристичне підприємство «Аврора і К» спеціалізується переважно на виїзному туризмі, та розробляє тури лікувально-оздоровчого спрямування до бальнеологічних курортів Болгарії, Туреччини, Єгипту та Греції. Статистична звітність підприємства за 2021 рік свідчить, що туроператор «Аврора і К» обслуговував 342 туриста, 47,1% з яких обрали лікувально-оздоровчі тури. Але варто зазначити, що в м. Одеса працює значна кількість туроператорів, спеціалізованих на виїзному туризмі до країн Південно-Східної Європи, тож має місце висока конкуренція, яка спричиняє зниження чистого прибутку. Для підвищення показників рентабельності ТОВ «Аврора і К», а разом з цим і

привабливості пропозиції для нових клієнтів, було прийнято рішення про вирішення проектування туру подієвого, лікувально-оздоровчого та культурно-пізнавального спрямування.

6. З метою подолання кризи, спричиненими коронавірусною хворобою (COVID-19) та збройною агресією Росії проти України, а також для покращення економічних показників туристичного підприємства, був розроблений тур культурно-пізнавального та подієвого спрямування «Балканська троянда» по Болгарії. Спроектований тур, за умови його включення до асортименту туроператора «Аврора і К», підвищить конкурентоспроможність даного підприємства на ринку виїзного туризму. Для розробленого туристичного продукту нами була розрахована точка беззбитковості, яка склала 4 тури. При цьому можливий обсяг додаткового прибутку від реалізації пропонованих послуг складе 40905,8 грн., а рентабельність діяльності із впровадження туру складе 19,5%, що значно перевищує середній показник підприємства за 2021 рік.

7. Отримані дані підтверджують доцільність впровадження нового туру «Балканська троянда» до асортименту туристичних продуктів туроператора «Аврора і К».

Підсумовуючи все вищеперераховане, можна зробити висновок, що в процесі написання кваліфікаційної роботи були виконані усі поставлені завдання, задля досягнення мети роботи.